

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

09/09/2012

Sayı : B.07.0.GEP.0.03-610/ 887
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 04/07/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-75328 sayılı yazı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali ÖZ'ün tevcih ettiği 21/06/2012 tarihli ve 7/8808 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin cevaplarımız aşağıda açıklanmaktadır.

- 1) Elektrik tarifelerine en son 1 Nisan 2012 tarihi itibarıyla zam yapılmış olup yapılan zam oranına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Dağıtım Gömülü Tüketiciler İçin Tek Zamanlı Fonsuz Fiyatlar (kr/kWh) ve Fiyat Değişimleri (%)

	1 Nisan Sonrası Fonsuz Nihai Fiyat	1 Nisan Öncesi Fonsuz Nihai Fiyat	Fonsuz Fiyat Artışı (%)
Sanayi - OG- Tek Terimli	21,855	20,116	8,65
Ticarethane	26,458	25,386	4,22
Mesken	25,886	23,734	9,07
Tarımsal Sulama	22,547	20,665	9,11
Aydınlatma	24,729	22,658	9,14

Temsili olarak fonsuz fiyat değişimleri verilen yukarıdaki abone grupları da dâhil, tüm abone gruplarının tüketimleri ile ağırlıklandırılmış ortalama fonsuz fiyat artışı %7,96, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) görev kapsamına girmeyen diğer Kanun ve mevzuat ile düzenlenen vergi, fon ve paylar dâhil ağırlıklı ortalama fonlu fiyat artış oranı ise %8,1'dir. Bu oranlar abone gruplarına göre küçük farklılıklar gösterebilmektedir.

Doğal gaz piyasası toptan satış sektöründe faaliyette bulunan Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin (BOTAŞ) toptan satış fiyatı 27/12/2007 tarih ve 1439/2 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı ile serbest bırakılmış; akabinde Yüksek Planlama Kurulu tarafından alınan 14/02/2008 tarih ve 2008-T-5 sayılı Kararla ise BOTAŞ'ın fiyatının Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması çerçevesinde ayarlanması hükme bağlanmıştır. Bu Karar sonrasında Hazine Müsteşarlığınca yürütülen çalışmalar çerçevesinde BOTAŞ'ın toptan satış fiyatı Hazine Müsteşarlığı, Kalkınma Bakanlığı (mülga Devlet Planlama Teşkilatı) ve BOTAŞ tarafından belirlenmiş ve bu fiyatın Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması ile aylık olarak güncelleneceği hükme bağlanmıştır.

Doğal gaz toptan satış piyasasını düzenleyen 31/12/2011 tarih ve 28159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/12/2011 tarih ve 3577 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararının 1'inci maddesinin "Doğal gaz toptan satış fiyatları taraflar arasında serbestçe belirlenir. Fiyatların belirlenmesinde eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması ve şeffaflık ilkeleri dikkate alınır." hükmü ile piyasa oyuncularının rekabet koşullarını bozmadan faaliyet göstermeleri ve fiyatlarını serbestçe belirlemeleri karara bağlanmıştır. Söz konusu kararın, 2'nci maddesi ise "Tedarikçilerin, dağıtım şirketlerine satış yapması durumunda, tedarikçiler her bir dağıtım şirketi için ilgili ayda uygulayacakları iletim ve sevkiyat kontrolüne ait bedeller, varsa depolama bedeli ve asgari alım-azami çekiş benzeri taahhütlerden kaynaklanabilecek bedeller dahil nihai toptan satış fiyatlarını tek bir fiyat olarak belirler ve her ayın ilk günü dağıtım şirketlerine bildirir." hükmü ile toptan satış şirketlerinin dağıtım şirketlerine yapacakları satışlara ait fiyat teşekkülünü belirlemiştir.

Nisan ayında BOTAŞ tarafından doğal gaza yapılan zam ise oranı ile birlikte aşağıdaki tabloda bulunmaktadır.

Tablo 2: Mart-Nisan 2012 Doğalgaz Fiyatları ve Mart Ayına Göre Değişim Oranları

BOTAŞ Fiyatları (ÖTV ve KDV hariç)	Abone (TL/sm ³)	Oran	Serbest Tüketici (TL/sm ³)	Oran
2012 MART	0,581872		0,54205	
2012 NİSAN	0,698246	%19,9	0,65046	%20

2) Katma değer vergisi (KDV) oranları; KDV Kanununun 28'inci maddesinin Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Kararname eki (I) sayılı listede yer alan mal ve hizmetler için %1, (II) sayılı listede sayılan mal ve hizmetler için %8, bu listeler dışındaki mal ve hizmetler için ise %18 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla (I) ve (II) sayılı listelerde yer almayan elektrik tüketiminde KDV oranı %18 olarak uygulanmakta olup yıllar içerisinde bu oranda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

3) Kayıp-kaçak bedeli EPDK tarafından Kanun ve ilgili mevzuat gereğince onaylanan bir bedel olup dağıtım seviyesinden bağlı tüm tüketicilere uygulanmaktadır. Dolayısıyla söz konusu bedel tüketicilere mevcut düzenlemeler uyarınca yansıtılmakta olup konuya ilişkin yeni bir düzenleme ihtiyacı bulunmamaktadır.

4) Yayımlanan son resmi verilere göre 2010 yılı itibarıyla ülkemizde elektrik kayıp-kaçak oran ve miktarına göre sıralamada ilk beşte yer alan bölge ve iller Tablo 3 ve 4'te gösterilmektedir:

Tablo 3- Elektrik Dağıtım Şirketi ve İl Bazında Kayıp-Kaçak Oranına Göre Sıralamalar

DAĞITIM ŞİRKETİ BAZINDA	%	İL BAZINDA	%
DİCLE EDAŞ	65,3	ŞIRNAK	77,4
VANGÖLÜ EDAŞ	57,2	HAKKARİ	74,8
ARAS EDAŞ	25,6	MARDİN	73,5
YEŞİLIRMAK EDAŞ	13,5	DİYARBAKIR	70,5
FIRAT EDAŞ	12,6	BATMAN	64,4

Tablo 4- Elektrik Dağıtım Şirketi ve İl Bazında Kayıp-Kaçak Miktarına Göre Sıralamalar

DAĞITIM ŞİRKETİ BAZINDA	MWh	İL BAZINDA	MWh
DİCLE EDAŞ	10.736.163	ŞANLIURFA	3.056.874
BOĞAZIÇI EDAŞ	2.170.152	DİYARBAKIR	2.859.006
VANGÖLÜ EDAŞ	1.710.152	MARDİN	2.822.584
TOROSLAR EDAŞ	1.267.801	İSTANBUL AVR.Y.	2.112.966
GEDİZ EDAŞ	1.025.674	ŞIRNAK	936.112

Kayıp-kaçak elektrik miktarını azaltmak amacıyla elektrik dağıtım tarifeleri teşvik esaslı bir metodolojiye göre hazırlanmaktadır. 5 yılı kapsayan uygulama döneminin her bir yılı için, dağıtım şirketi bazında hedef kayıp-kaçak oranları belirlenmekte, üçer aylık dönemlerle maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması gereğince yeniden belirlenen dağıtım tarifelerine esas birim enerji maliyetleri ve yıllık öngörülen kayıp enerji miktarı yoluyla toplam kayıp enerji maliyeti bulunmakta, söz konusu maliyetin ilgili çeyrekte tarifeler yoluyla karşılanmasını sağlayacak kayıp-kaçak (KK) bedelleri hesaplanmaktadır. KK bedeli ile elde edilen gelirler ve kayıp kaçak maliyetleri düzeltmeye tabi değildir. Bu kapsamda, aynı gelir verilirken kayıp enerji miktarının ve dolayısıyla maliyetinin düşürülmesi sonucu dağıtım şirketinin bir kazancı söz konusu olacaktır. Öngörülen hedef kayıp kaçak oranları şirket tarafından yakalanamadığında şirket zarar etmekte, kayıp-kaçak oranları hedefin altında gerçekleştiğinde ise şirket kar etmektedir. Şirket ilgili uygulama döneminde kaybı azaltarak zarar etmemeye ya da kazanç elde etmeye çalışacak, bir sonraki uygulama dönemi için kayıp kaçak hedefleri belirlenirken de bu dönem gerçekleştirmeleri esas alınacağı için daha düşük hedef gerçekleşme oranları ortaya çıkacaktır. Böylece, şirketlerin daha etkin bir işletmecilikle kar elde etmesi teşvik edilirken, tüketicilerinde daha ucuza elektrik temin etmeleri sağlanmış olmaktadır.

Bunun yanında, Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Kaçak elektrik enerjisi tüketimi" başlıklı 13'üncü maddesi hükümleri uyarınca dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin ilgili mevzuata uygun olarak kestiği elektrik enerjisini, yükümlülüklerini yerine getirmeden dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin izni dışında açmasının kaçak elektrik enerjisi tüketimi olarak kabul edileceği, yapılan kontrollerde kaçak elektrik enerjisi tüketildiğine dair bir şüpheye sebep olacak bir bulguya rastlanması halinde aynı yönetmeliğin 15'inci maddesi uyarınca belirlenen yöntemler çerçevesinde kaçak tespit süreci başlatılacağı, kaçak işleminin başlatılması için bu sürecin sonunda kaçak elektrik enerjisi kullanımının tespiti gerekli olduğu, gerektiğinde dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin kaçak tespit süreci sonucunda kaçak elektrik enerjisi tüketimi tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin elektrik enerjisini kesip mühür altına alarak Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunacağı belirtilmektedir.

5) Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi gereği müşterilere düzenlenecek ödeme bildirimlerinde, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde hazırlanan fiyatlandırma yöntemine göre yer alması gereken bilgiler aşağıda sıralanmaktadır:

- Müşterinin adı-soyadı veya unvanı, adresi, müşteri veya abone numarası, abone grubu,
- Sayaç veya sayaçlara ait marka, tip ve seri numarası, çarpan, varsa akım ve/veya gerilim trafo oranları,
- Tüketime esas ilk ve son endeksler ile okuma tarihleri,

- d) Tüketilen elektrik enerjisi miktarı,
- e) Tüketime fiyatlandırılmasına esas enerji ve kapasite bilgileri,
- f) Elektrik enerjisi birim fiyatları ve tüketim bedeli,
- g) Vergi, yasal kesinti ve borçlar,
- h) Son ödeme tarihi ve ödeme merkezleri,
- i) Değiştirilen sayaç var ise aynı döneme ait tüketim değerleri,
- j) Müşteri hizmetleri merkezinin telefon ve faks numaraları ile internet adresi,
- k) Günlük enerji tüketim ortalaması,
- l) Bir sonraki okuma dönemi,
- m) Varsa geçmiş dönemlere ilişkin borç.

Perakende satış lisansına da sahip olan dağıtım şirketlerinin ödeme bildirimlerinde bu bilgilere yer vermesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı